

Tracéstudie Mensingeweer - Winsum - Groningen

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de
aanvulling daarop**

18 september 2008 / rapportnummer 1666-118

1. OORDEEL OVER HET MER

De provincie Groningen en de gemeenten Bedum, De Marne en Winsum proberen een oplossing te zoeken voor met name de onveiligheid en barrièrewerking op het hoofdwegennet van Noordwest-Groningen. Geopteerd wordt voor een nieuw tracé van Mensingeweer naar Groningen (N361). Voor de aanleg van een nieuwe wegverbinding is een partiële herziening van het Provinciaal Omgevingsplan (POP2) noodzakelijk. Ten behoeve van de besluitvorming hierover wordt de milieueffectrapportage(m.e.r.)-procedure doorlopen. In het milieueffectrapport (MER) zijn de milieueffecten van zes verschillende tracéalternatieven uitgewerkt.

Bij de toetsing van het MER heeft de Commissie enkele essentiële tekortkomingen geconstateerd. Hierover is overleg gevoerd met het bevoegd gezag en initiatiefnemer en de initiatiefnemer heeft daarop besloten een aanvulling op MER op te stellen. De Commissie heeft deze aanvulling bij haar beoordeling betrokken. De Commissie is van mening dat de essentiële informatie voor besluitvorming in het MER en de aanvulling daarop aanwezig is. Daarmee kan het milieubelang een volwaardige plaats krijgen in de besluitvorming.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht. Daarbij worden aanbevelingen gedaan voor het vervolgtraject.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL

2.1 Ontwikkeling alternatieven

MER

De alternatieven in het MER zijn ontwikkeld op basis van verschillende doelstellingen waaronder bereikbaarheid. Nu deze doelstelling vervallen is lijkt het alternatief 'Stratingh' een serieus alternatief omdat daarmee de verkeersveiligheid in de dorpen met verkeerstechnische maatregelen lijkt te kunnen worden opgelost en het verkeer uit Noord-Groningen (Lauwersmeergebied) via Bedum kan rijden¹. Een dergelijk alternatief is echter niet uitgewerkt in het MER. Gezien de mogelijke voordelen van een dergelijk alternatief, heeft de Commissie geadviseerd het in een aanvulling op het MER uit te werken en te betrekken bij de alternatievenvergelijking, dan wel vanuit de probleem- en doelstelling van het project te onderbouwen waarom een dergelijk alternatief niet zinvol of realistisch is. Geadviseerd is aan te geven of de wijziging in doelstelling ook nog andere alternatieven mogelijk maken.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER wordt gemotiveerd dat het alternatief Stratingh geen goede ontsluiting geeft voor Noord-West Groningen en het leefbaarheids- en verkeersveiligheidsprobleem niet worden opgelost, maar vooral worden verplaatst. De Commissie acht hiermee voldoende informatie aanwezig voor de besluitvorming.

¹ Zie in dit verband de inspraakreactie van de Samenwerkende dorpsbelangenverenigingen Sauwerd, Klein & Groot Wetsinge, Adorp en Noorderhoogebrug.

2.2 Effectbeschrijving

2.2.1 Geluid

MER

Bij de bepaling van het aantal gehinderden is het aantal woningen geteld die een geluidbelasting hebben >48dB. Er wordt hierbij geen weging gegeven voor een woning met een geluidbelasting van bijvoorbeeld 73dB of 49dB, beide tellen even hard mee. Het aantal geluidgehinderden is niet bepaald conform de systematiek uit bijlage II van het Besluit Omgevingsgeluid. Deze systematiek geeft een percentage aan van het aantal gehinderden bij een specifieke geluidbelastingrange. Met behulp van deze systematiek kan een betere, gewogen (realistischer) vergelijking van de alternatieven plaatsvinden. De Commissie heeft daarom geadviseerd om in een aanvulling op het MER het aantal geluidgehinderden te bepalen conform de systematiek uit bijlage II van het Besluit Omgevingsgeluid. Geadviseerd is aan te geven welke consequenties dit heeft voor de beoordeling van alternatieven.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER is het aantal geluidgehinderden bepaald conform de systematiek uit bijlage II van het Besluit Omgevingsgeluid. Dit leidt niet tot een andere beoordeling van de alternatieven. De Commissie acht hiermee voldoende informatie aanwezig voor de besluitvorming.

2.2.2 Landschap

MER

De Commissie kan zich vinden in de opzet van de indeling met de deelaspecten geomorfologie, visueel landschap, cultuurhistorie en archeologie. De feitelijke invulling met informatie die voor dit initiatief van belang is ontbreekt echter grotendeels. Zo ontbreekt informatie over de (lokale) landschappelijke effecten van geluidwerende voorzieningen, beplanting en verlichting en verdiepte ligging van de weg. Ook wordt geen informatie gegeven over de inpassing van aansluitende wegen. Op grond van de gegevens in het MER kan de effectbeoordeling niet getoetst worden door gebrek aan onderliggende informatie, kaartmateriaal en visualisaties. Ook ontbreekt een beoordeling van de effecten op aanwezige cultuurhistorische waarden. De Commissie heeft daarom geadviseerd in een aanvulling op het MER bovenstaande landschappelijke effecten inzichtelijk te maken door gebruik van kaartmateriaal en visualisaties, alsmede een beoordeling van de effecten op aanwezige cultuurhistorische waarden.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER is via kaartmateriaal aangegeven waar aantasting van cultuurhistorische waarden te verwachten is. De Commissie acht hiermee voldoende informatie aanwezig voor de besluitvorming.

Tevens is beschreven waar geluidwerende voorzieningen, beplanting, verlichting en kunstwerken (tunnels, bruggen, viaducten) nodig worden geacht en zijn per alternatief op kaart de mogelijke effecten van ingrepen als gevolg van de aanleg van de weg voor cultuurhistorie en landschap gemarkeerd. De lokale landschappelijke effecten ervan zullen in een vervolgfase van het planproces worden onderzocht op basis van een nog op te stellen landschapsvisie.

- De Commissie adviseert ten behoeve van de verdere besluitvorming in een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) op kaart aan te geven waar deze elementen, zoals geluidwerende voorzieningen, verlichting e.d. op grond van normen, wet- en regelgeving verwacht mogen worden en visualisaties van de landschappelijke effecten ervan op te nemen. Geef daarbij aan welke maatregelen mogelijk zijn om deze effecten te mitigeren.

2.2.3

Natuur

MER

Uit het kaartmateriaal opgenomen in het MER is niet op te maken waar belangrijke natuurwaarden (weidevogels en wintergasten) aanwezig zijn. Hierdoor is het ook niet mogelijk een goed beeld te vormen van de effecten van de verschillende alternatieven op deze natuurwaarden. De Commissie heeft daarom geadviseerd in een aanvulling op het MER via kaartmateriaal inzicht te geven in het lokaal voorkomen van natuurwaarden. Geef aan in welke mate de verschillende alternatieven deze natuurwaarden aantasten.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER zijn de voorkomens van broedvogels en wintergasten en telgegevens gepresenteerd. Het kaartmateriaal geeft een globaal beeld van de ligging van de gebieden met natuurwaarden, waarbij duidelijk zichtbaar wordt dat belangrijke weidevogelgebieden niet alléén gelegen zijn in de EHS. Aan de hand van de beschikbare informatie zijn de scores voor het criterium 'Aantasting leefgebieden bijzondere soorten' nader toegelicht. De scores zelf zijn niet gewijzigd ten opzichte van die in het MER. De Commissie acht hiermee voldoende informatie aanwezig voor de besluitvorming.

De Commissie merkt op dat, gelet op de eerdere constatering dat ook belangrijke en geluidsgevoelige natuurwaarden buiten de EHS zijn gelegen, de score op 'verstoring op bijzondere soorten' een meer realistisch beeld geeft van de effecten door verstoring door geluid dan het criterium 'verstoring beschermde gebieden'. De relatief positieve scores van de alternatieven 3 tot en met 6 – d.w.z. een sterke afname van geluidbelast oppervlak van beschermde gebieden – geven daarmee een scheef beeld.

- De Commissie constateert dat de informatie voor de besluitvorming aanwezig is, maar adviseert om bij de effecten op natuur het subcriterium 'verstoring beschermde gebieden' te negeren.

2.2.4

Doorsnijding huiskavels en ontsluiting landbouwbedrijven

MER

Verschuillende inspraakreacties van agrariërs² wijzen erop dat door een recente landinrichting een optimale situatie met huiskavels is ontstaan en een goede ontsluiting. Door het tracé 4+ worden de huiskavels doorsneden en ontstaan grote omrijafstanden, ondermeer door de dorpen. Dit aspect is onvoldoende belicht in het MER. De Commissie heeft daarom geadviseerd in een aanvulling op het MER aan te geven welke gevolgen de alternatieven hebben voor de doorsnijding van huiskavels en de ontsluiting van landbouwbedrijven.

² Zie in dit verband bijvoorbeeld de zienswijzen nr. 18, 26, 31 en 41 (zie bijlage 2 voor een overzicht van de zienswijzen).

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER wordt aangegeven dat de grootste problemen zijn te verwachten in het zuidelijke deel van het studiegebied en dat bij de grondverwerving passende oplossingen zullen worden gezocht. Daarmee acht de Commissie voor de besluitvorming over het POP2 voldoende informatie beschikbaar.

- De Commissie adviseert bovenstaande te betrekken bij de verdere uitwerking van het voornemen.

2.2.5 Aansluitende wegen

MER

In diverse inspraakreacties wordt de zorg uitgesproken over de mogelijke milieueffecten van de aansluitende wegen naar de dorpen (bijvoorbeeld Sauwerd) en bij de korte omleiding bij Mensingeweer³. Door de gewijzigde ontsluitingsstructuur kunnen ook milieueffecten op bestaande wegen optreden. De Commissie heeft geadviseerd in een aanvulling op het MER deze milieugevolgen aan te geven.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER is aangegeven dat de druk op de aansluitende wegen sterk afneemt. Bij enkele alternatieven is een beperkte toename van verkeer op de Munnekeweg. De Commissie acht hiermee voldoende informatie aanwezig voor de besluitvorming.

2.2.6 Onzekerheid in sociaal-economische en demografische prognoses

MER

In enkele inspraakreacties wordt aangegeven dat door sociaal-economische en demografische ontwikkelingen op de langere termijn de verkeersintensiteiten mogelijk afnemen en daarmee de leefbaarheidsproblematiek in de kernen. Het is daarmee niet duidelijk voor welke periode het initiatief nodig en probleemoplossend is. De Commissie heeft daarom geadviseerd, indien beschikbaar, inzicht te geven in de sociaal-economische en demografische prognoses op lange termijn (>2020) en de onzekerheden daarin. Geef kwalitatief aan wat dat kan betekenen voor de automobiliteit⁴ en de leefbaarheidsproblematiek op de langere termijn⁵.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER is aangegeven dat de bevolking van de Gemeente de Marne enigszins krimpt en dat in Winsum een positief migratiesaldo ontstaat. Een compleet beeld van de in- en uitstroom van inwoners en de effecten van veranderende leeftijdsopbouw op de mobiliteit is niet gegeven. De noodzaak van de ingreep voor de langere termijn (na 2020) blijft daarmee enigszins

³ In enkele inspraakreacties wordt aangegeven dat de verkeershinder wordt verplaatst van de kern naar de rand van het dorp. De verkorte omleiding volgens het voorkeursalternatief en het mma heeft wel een aantal positieve effecten, maar de negatieve effecten voor de bewoners die dicht bij het nieuwe tracé komen te wonen wordt nog negatiever wanneer de mogelijke geluidoverlast wordt beperkt door geluidwerende voorzieningen. Immers, het vrije uitzicht is dan verloren. Dit komt in het MER onvoldoende tot uitdrukking in de scores.

⁴ Denk hierbij ook aan mogelijke secundaire effecten, bijvoorbeeld lager autobezit als gevolg van urbanisatie als gevolg van vergrijzing.

⁵ De Commissie acht het, gezien de onzekerheden voor de verre toekomst, in dit verband geen meerwaarde hebben om aanvullende verkeersmodelberekeningen uit te voeren.

ongewis. Duidelijk is wel dat na 2020 grote veranderingen in leefbaarheidsproblematiek niet worden verwacht. De Commissie acht hiermee voldoende informatie aanwezig voor de besluitvorming.

2.3 Alternatievenvergelijking

2.3.1 Meest milieuvriendelijke alternatief (mma)

MER

In het MER ontbreekt een integrale vergelijkende beoordeling van het mma met de andere alternatieven, met inbegrip van het voorkeursalternatief. Daardoor komt een goed overzicht en beoordeling van het mma niet in beeld, terwijl het mma juist meer specifiek inzoomt op de doelstellingen van het initiatief (leefbaarheid kleine kernen, veiligheid).

Ook is niet helder welke van de genoemde mogelijke mitigerende maatregelen, ook daadwerkelijk in het mma en het voorkeursalternatief zijn opgenomen. Daarnaast vraagt de Commissie zich af of het mma verder te optimaliseren is door bijvoorbeeld de aanleg van stil asfalt bij Winsum.

De Commissie heeft geadviseerd in een aanvulling op het MER een integrale effectvergelijking van het mma met de andere alternatieven te presenteren. Geef daarbij helder aan welke van de in het MER genoemde mogelijke mitigerende maatregelen in het mma en voorkeursalternatief zijn opgenomen. Geef daarnaast aan welke mogelijkheden aanwezig zijn het mma verder te optimaliseren door bijvoorbeeld de aanleg van stil asfalt bij Winsum.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER is een samenvattende tabel opgenomen met daarin de effectscores van alle alternatieven. Ook is een toelichting gegeven op het tot stand komen van het mma en is aangegeven welke maatregelen uit het mma worden overgenomen in het voorkeursalternatief. Niet is aangegeven welke mogelijkheden aanwezig zijn om het mma verder te optimaliseren, bijvoorbeeld door de aanleg van stil asfalt bij Winsum. Toepassing van stil asfalt zal naar verwachting leiden tot een (geringe) verbetering van de score op geluid. Echter niet is te verwachten dat het mma hierdoor ten opzichte van andere alternatieven (veel) beter zal scoren.

De Commissie maakt uit de gepresenteerde informatie op dat de keuze voor het mma sterk afhankelijk is van de weging van de beoordelingscriteria. Zij acht het bijvoorbeeld goed denkbaar dat met behulp van relatief beperkte aanpassingen van het bestaande tracé (zoals de aanleg van fiets- en voetgangerstunnels, schermen, drempels en inhaalstroken) de leefbaarheidsdoelstellingen gehaald kunnen worden, zonder de negatieve effecten voor bijvoorbeeld natuur en landschap die samenhangen met het beschreven mma.

- De Commissie adviseert ten behoeve van de verdere besluitvorming over het POP2 te onderbouwen waarom in deze alternatief 2 of 2+ niet als basis is genomen voor het mma, mede gelet op het feit dat deze alternatieven in het zuidelijk deeltraject optimaal zijn voor de natuur.

2.3.2 Weging beoordelingscriteria

MER

In het MER is bij de beoordeling van de alternatieven aan alle beoordelingscriteria hetzelfde gewicht toegekend. Gezien de doelstellingen voor het project ligt het echter voor de hand een zwaarder gewicht toe te kennen aan de criteria direct gerelateerd aan de hoofddoelstellingen van het project (leefbaarheid kleine kernen, veiligheid) dan aan het criterium bereikbaarheid. Inzicht in de gevolgen van een dergelijke weging voor de beoordeling van de alternatieven ontbreekt in het MER. De Commissie heeft daarom geadviseerd in een aanvulling op het MER aan te geven welke gevolgen een dergelijke weging met zich mee brengt voor de alternatievenbeoordeling en -vergelijking⁶.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER is aangegeven dat de beoordeelde alternatieven geen tegenstrijdige effecten hebben op leefbaarheid, veiligheid en bereikbaarheid. De leefbaarheid, veiligheid en bereikbaarheid worden allen vergroot bij het verminderen van de doorgaande routes door kernen.

⁶ De Commissie is overigens van mening dat het niet nodig is een multicriteria-analyse uit te voeren. De alternatievenbeoordeling en -vergelijking kan ook kwalitatief plaatsvinden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Gedeputeerde Staten van de Provincie Groningen, B&W van de gemeenten Bedum, de Marne en Winsum

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van de Provincie Groningen

Besluit: Partiële herziening van het Provinciaal Omgevingsplan (POP)

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C01.1

Activiteit: Tracéstudie Mensingeweer-Winsum-Groningen

Betrokken documenten

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in: "De Winsumer Wiekslag" d.d. 2 november 2005

aanvraag richtlijnenadvies: 2 november 2005

ter inzage legging startnotitie: 4 november t/m 16 december 2005

richtlijnenadvies itgebracht: 23 januari 2006

richtlijnen vastgesteld: 6 juni 2006

kennisgeving MER in: "Dagblad van het Noorden" d.d. 23 mei 2008

aanvraag toetsingsadvies: 27 mei 2008

ter inzage legging MER: 23 mei t/m 3 juli 2008

toetsingsadvies uitgebracht: 18 september 2008

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing. E.H.A. de Beer

dr. G.P.J. Draaijers (werkgroepsecretaris)

ir. H. Otte

drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)

ir. K.A.A. van der Spek

dr. N.P.J. de Vries

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1		A.A. Dees	Winsum
2		J. van Barneveld	Winsum
3		J. Borgman	Baflo
4	R&B Milieu Advies B.V.	mr. B.E.M. Hendrickx	Breda
5		T.G. Stuuut-Dijkhuis	Sauwerd
6	RACM Zeist	mevr. drs. T. Veldhuis	Zeist
7		P. Stuuut	Sauwerd
8		W. Weijman	Winsum
9		Erika Wit-Hofman	Groningen
10		Bart Jonk	Zuidwolde
11		J. Oostindier	Scharmer
			Sauwerd
12		Hanne Gratama	Mensingeweer
13		L. Grimmus/A. Grimmus-Oskam	Zuidwolde
14	Groninger Molenhuis	T.H.J.Sleyfer	Groningen
15		Gemeente Groningen	Groningen
16	Stichting Het Groninger Landschap	Rita Jansen	Haren
17		Annette Bakker	Adorp
18	Noordelijke Rentmeesters B.V.	Martin Pijlman	Winsum
19		Fam. Berghuis	Zuidwolde
20		Marjo Brandse	Mensingeweer
21		W.A. Kamps	Winsum
22		H.A. Bon	Adorp
23	RACM Zeist	T. Velthuis	Amersfoort
24		R. de Lange	Sauwerd
25		Ruard Wolters en Tineke Huisinga	Zuidwolde
26	LTO Noord	J.J. van der Horst	Drachten
27		J.S.A. Buwalda	Sauwerd
28		J. Ensing	Sauwerd
29		G.W.M. Driezen en M. Balke-ma	Groningen
30		Theo Holwerda	Adorp
31		Ingman Bakker	Mensingeweer
32		Wies Boschma	Adorp
33		Eke Kiestra	Zuidwolde
34		R. Rozeboom	Adorp
35		R.A. Wit	Groningen
36		Rob Meurs en Marian Beernink	Adorp
37		Annet en Karel Flanderijn	Adorp
38	Oker Schildersbedrijf	Yohan Bergsma	Sauwerd
39		J. Hartsuiker	Adorp
40		A.J.M. van Moorsel	Groningen
41		T. Stavenga	Sauwerd
42		J. Nijmeijer	Adorp
43	Q8 Tankstation Winsum	Jacob en Annet Warringa	Winsum

44	Milieufederatie Groningen	G. Smits	Groningen
45		Fam. H. Rutgers	Groningen
46		Fam. Hogendoorn	Groot Wetsinge
47		Annie van der Lei	Mensingeweer
48		Roel Klazinga	Groningen
49		Annelieke Tilstra/Alex Hon- derd	Groningen
50		Ben Buitenkamp	Adorp
51		Elianne Zijlstra	Groningen
52		Bé Kuipers	Sauwerd
53		Fam. Feiken	Groningen
54		Fam. Hogendoorn	Groot Wetsinge
55		E.C. Koel	Winsum
56		Sijbrand Stratingh	Adorp
57		G. Schuurmans-Aelberts	Adorp
58		Jan Ekster	Adorp
59		P. Schuurmans	Adorp
60		Irene Ekster-Kuiper	Adorp
61		Ria Wagenmakers	Groningen
62		D.S.A. van Est/R. van Elst- van der weg	Sauwerd
63		J. Uildriks	Adorp
64		N.H.J. Kromme	Groningen
65		K. Wierenga	Adorp
66		Drs. R.W. Rozeboom	Adorp
67		Ineke Enting	Groningen
68		P. Elsinga	Winsum
69		Fam. Schuitema	Groningen
70		Jan Ekhart	Sauwerd
71		A.M. Lotgering/C.A. Woets	Sauwerd
72		Fam. Palmans	Wetsinge
73		O.S. Zuidema/M.C.F. Zuide- ma-Ploum	Groningen
74		Dorien Blaauwwiekkel	Sauwerd
75		Erwin Hollaar	Winsum
76		H.T.J. Drok/H.A.A. Drok Bijsterbosch	Sauwerd
77		Dennis Buursema/Harma Holwerda	Adorp
78		M. Papma	Winsum
79		G. Dijkstra	Sauwerd
80		Angelique Gresnich/Dion Kuiper	Adorp
81		A. Dijkstra	Sauwerd
82		C. Meima	Sauwerd
83		P.D. van Eizenga	Wetsinge
84		T.H.J. Akkerman	Sauwerd
85		Reinder Hoekstra	Groningen
86		R. Gratama	Sauwerd
87		Gerard van de Willige	Adorp

88		H.J. Hanekamp/A.A. Hanekamp-Bras	Adorp
89	Vereniging Dorpsbelangen Eenrum	S. Nube-Komrij	Eenrum
90		V.O.F. Grimmius	Adorp
91		F.F. Ketelaar	Adorp
92	Vereniging Duurzame Landbouw	Eddie van Marum	Sauwerd
93		W.M. Stavenga	Winsum
94		Janneke Bottema	Adorp
95		R. Cazemier	Groningen
96		C.J. Vollenhoven-Knight/H.C. Vollenhoven	Mensingeweer
97	Benthem & Gratama	J.L.A. Murriss	Zwolle
98		L. de Haan	Winsum
99		Sander Wubbolts/Saskia du Pree	Adorp
100		D.S.A. van Est	Sauwerd
101		Evert Neppelenboek/Saskia in 't Veld	Groningen
102	Bedrijven Vereniging Gemeente Bedum	E. Slot	Bedum
103		Nathalie Wagenmakers	Groningen
104		F.F. Ketelaar	Adorp
105		J. de Jonge	Winsum
106		M. Uildriks	Adorp
107		Fam. Ykema	Adorp
108		A.H. Wester	Sauwerd
109		J. Burema	Sauwerd
110		J. Ensing	Sauwerd
111		T.H. Danhof-Uildriks	Adorp
112		G.J. Danhof	Adorp
113		M.K. Koopmans-Brouwer	Groningen
114	Dorpsbelangen Mensingeweer	M. van Dijk	Mensingeweer
115	B&W Gemeente Bedum	T.a.v. H.S. Kruims	Bedum
116		Dick van der Meijden	Sauwerd
117		Fam. Ritzema	Sauwerd
118		J.N. Mulder	Winsum
119		G.C. Wolbers	Adorp

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Tracéstudie
Mensingeweer - Winsum – Groningen en de aanvulling daarop**

De provincie Groningen en de gemeenten Bedum, De Marne en Winsum proberen een oplossing te zoeken voor met name de onveiligheid en barrièrewerking op het hoofdwegennet van Noordwest-Groningen. Geopteerd wordt voor een nieuw tracé van Mensingeweer naar Groningen (N361). Voor de aanleg van een nieuwe wegverbinding is een partiële herziening van het Provinciaal Omgevingsplan (POP2) noodzakelijk. Ten behoeve van de besluitvorming hierover is de milieueffectrapportage(m.e.r.)-procedure doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2523-0